

СУ "ЙОРДАН ЙОВКОВ" с.РИБНОВО
община Гърмен, област Благоевград тел.0893 / 60 52 50
E-mail: sou_ribnovo@abv.bg / <http://www.sou-ribnovo.bg>

Утвърждавам:

Директор:

/ Манчо Джуркин /

**УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА
ЗА ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО,
ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО
ОБРАЗОВАНИЕ**

**В средно училище „Йордан Йовков“ с. Рибново
ЗА 2022 / 2023 УЧЕБНА ГОДИНА**

Настоящата училищна програма е утвърдена със заповед на директора на Средно училище „Йордан Йовков“, с. Рибново. Работещите в училището са запознати с него на заседание на Педагогически съвет Протокол 9 / 12.09.2022 г.

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществяват в училищното образование в различни форми. Интегрирано е в учебното съдържание на учебните предмети в рамките на общообразователната подготовка от I до XII клас. Възможно е да се преподава интегрирано в часа на класа, в дейностите по интереси, в извънкласни училищни, извънучилищни и междуучилищни дейности, както и при общата подкрепа за личностно развитие.

(1) ДОС за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се определя с наредба.

(2) Държавният образователен стандарт определя: (чл.1. ал. 1 от Наредба за ГЗЕИО)

1. същността и целите на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;

2. начините и формите за осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;

3. рамковите изисквания за резултатите от обучението по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование;

4. институционалните политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.

ПРИОРИТЕТИ

1. Формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.

2. Развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.

3. Формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.

4. Усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

ЦЕЛИ

I. ИЗГРАЖДАНЕ НА АВТОНОМНА И АКТИВНА ЛИЧНОСТ ПОДЦЕЛИ:

1. Да разбира и отстоява общочовешките ценности, ценностите на демокрацията и човешките права, участва в гражданския, политическия и социалния живот по отговорен, съзидателен и ефективен за себе си и за обществото начин;

2. Да познава институциите, структурата и процедурите на демократичното общество, икономическите и политическите реалности на глобализиращия се свят;

3. Да зачита значимостта на всяка човешка личност в многообразието от нейните идентичности, признава правото и ценността на различието, приема равнопоставеност на всички в общото социално пространство;

4. Да осъзнава и цени своята културна идентичност;

5. Да взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин;

6. Да изразява обосновано и критично гражданската си позиция;

7. Да взема самостоятелни решения относно своето развитие, проявява инициативност и способност да си поставя цели, да планира и да обосновава действията си;

8. Да носи отговорност за поведението си и оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора;

9. Да подбира адекватна информация, продукти и услуги за подобряване на здравето и поддържа здравословен начин на живот за себе си и за околните;

10. Да познава и спазва нормите за екологична култура и поведение с оглед опазване на природата и създаване на устойчива околна среда;

11. Да познава механизмите на публичните институции и гражданското общество за прилагане на споделена отговорност за опазване на околната среда и проявява готовност за участие в тях;

12. Да умее да прави връзки между отделни сфери на обществения живот и да разбира причините за социалните неравенства, екологичните и глобалните предизвикателства.

II. ФУНКЦИОНИРАНЕ НА УЧИЛИЩЕТО КАТО АВТОНОМНА, АКТИВНА И САМОРАЗВИВАЩА СЕ ОБЩНОСТ

1. Да възпитава в демократичните ценности;

2. Да насърчава инициативност, отговорност, солидарност, социална чувствителност и критичност у всички участници в образователната система;

3. Да утвърждава устойчива, включваща, демократична и здравословна среда, свободна от различните форми на агресия и дискриминация;

4. Да изгражда и поддържа позитивен психологически климат и възможности за избори, свързани със здравето, екологията, гражданското участие, межкултурна толерантност, взаимното разбиране, зачитане и уважение;

5. Да създава позитивна образователна среда за диалог между представителите на различните културни общности в зависимост от тяхната възраст и компетентности, включително и чрез формите на ученическото участие и самоуправление.

НАЧИНИ И ФОРМИ НА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

1. В процеса на придобиването на всички видове училищна подготовка.
2. В часа на класа, включително и чрез ученическото самоуправление;
3. В заниманията по интереси в рамките на целодневна организация на учебния ден;
4. В рамките на дейностите по обща подкрепа за личностно развитие
5. По проект „Подкрепа за успех

ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ПОЛИТИКИ ЗА ПОДКРЕПА НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

III. ВЪЗПИТАВАНЕ В ТРАЙНИ НАВИЦИ ЗА ОТДАВАНЕ НА ПОЧИТ И ИЗРАЗ НА НАЦИОНАЛНОТО САМОСЪЗНАНИЕ

1. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА УЧИЛИЩНИ РИТУАЛИ

а) Всички официални празници, които се отбелязват в училището да започват с химна на Република България.

б) На 15 септември и 30 юни всички ученици, педагогически специалисти и гости посрещат и изпращат училищното знаме, носено от знаменосец и двама асистенти, показали добри резултати в образователно възпитателния процес.

в) официално раздаване на дипломи и свидетелства на зрелостниците

г) награждаване на отличили се ученици и учители;

д) поддържането на училищен кът и съхраняването на училищното знаме;

е) честването на национални празници, на официалните празници, на дните на национални герои и будители, на празника на патрона на училището;

- Честване на Деня на народните будители
- Патронния празник на училището 09.11
- Чествана на обесването на Васил Левски 19.02
- Честване на 03.03 — Освобождението на България
- Денят на самоуправлението на 09.05 -
- Тържествено честване на 24.05 — Ден на славянската писменост

2. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА УЧИЛИЩНИ СИМВОЛИ И ДРУГИ ОТЛИЧИТЕЛНИ ЗНАЦИ

- знаме на училището
- лого на училището
- летописна книга

III. ПОДДРЕПА НА ИНИЦИАТИВНОСТТА И УЧАСТИЕТО НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ЧРЕЗ ПОДХОДЯЩИ ЗА ВЪЗРАСТТА ИМ ВКЛЮЧВАЩИ ДЕМОКРАТИЧНИ ПРАКТИКИ

1. Участие в Ученически съвет като форми на ученическо самоуправление;

2. Организиране на доброволчески дейности във и извън училище;

3. Поддържане на училищната интернет страница с информация за активното участие на учениците в различни изяви- конкурси, състезания, олимпиади, изложби, проекти.

4. Организиране на училищни празници, кампании и събития съобразно календара на световните, международните, европейските, националните, общинските, местните, професионалните и културните дати и празници;

4.1. Подкрепящи здравето:

01. 12. - Световен Ден за Борба срещу СПИН- ежегодни мероприятия;

17. 05. - Национален Ден на спорта — да се отбележи в часовете по ФВС по преценка на преподавателите.

31. 05. - Световен Ден без тютюнопушене — беседа с презентации в ЧК

4.2. Подкрепящи толерантността:

16. 11. Международен Ден на толерантността — беседа в ЧК, изработване на табла в часовете по изобразително изкуство.
Световен ден за борба с тормоза в училище
- 4.3. Подкрепящи социалната чувствителност:
18. 11. - Световен Ден в памет на жертвите на катастрофи— мероприятия свързани с този ден.
- 4.4. Подкрепящи правата на човека - беседи в ЧК
- 4.5. Подкрепящи опазването на околната среда:
22. 03. - Световен ден на Земята (водата)
5. Организиране на обучения на връстници от връстници: тема: Защита на населението от бедствия и аварии, Оказване на първа помощ на пострадал, Превенция на спин, Превенция на зависимости
6. Участие в клубове и групи по интереси;
7. 7. Реализиране на форми на посредничество, решаване на конфликти, превенция на агресията- разписани детайлно в План на педагогическия съветник. Целта е осигуряване на подкрепа за личностно развитие [обща и допълнителна], на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията на учениците, в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всеки ученик и в съответствие с разработените стратегии за подкрепа за личностно развитие. Спомагане за успешното преодоляване от учениците на възникнали затруднения и конфликти в училище семейството и обществото.
8. Проучване на мненията, нагласите и очакванията на учениците относно процеса и съдържанието на училищното образование и предложения по училищния живот;

IV. ПОДКРЕПА ЗА МУЛТИКУЛТУРНАТА СРЕДА В УЧИЛИЩЕТО

Общи положения — в СУ „Йордан Йовков“ с. Рибново се обучават ученици от I до XII клас.

На ниво училище и клас се организират дейности, зависещи от възрастовите групи.

ДЕЙНОСТИ

А) В ЧАСА НА КЛАСА ЧРЕЗ ЗАНИМАНИЯ, ДЕЙНОСТИ И ПРОЕКТИ ПО ТЕМАТИЧНИ ОБЛАСТИ:

1. Патриотично възпитание и изграждане на националното самочувствие;
2. Толерантността и интеркултурния диалог;

3. Защита на населението при бедствия и аварии и оказване на първа помощ;
4. Превенция на насилието, справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;
5. Превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха, киберзащита
6. Превенция и противодействие на корупцията.
7. Кариерно ориентиране
8. Финансова и правна грамотност, вкл. и „Моето първо работно място“
9. Военно обучение и защита на родината

Таблица за разпределение на темите в часа на класа

/ Приложение №5 към чл.11, ал.3

РАМКОВИ ИЗИСКВАНИЯ ПРИ ОРГАНИЗИРАНЕ НА ЧАСА НА КЛАСА

№	Тематично направление	Разпределение по класове на часовете											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1	Патриотично възпитание и изграждане на националното самочувствие	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
2	Толерантност и интеркултурен диалог	1	1	1	1	2	2	2	1	1	1	1	
3	Финансова и правна грамотност, вкл. и „Моето първо работно място“								2	2	2	2	4
4	Военно обучение и защита на родината									5	5		1
5	Безопасност на движението по пътищата	9	6	6	6	5	5	5	4	4	4	1	1
6	Защита на населението при бедствия и аварии и катастрофи; оказване на първа помощ	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	3	
7	Превенция на насилието, справяне с гнева и с агресията; мирно решаване на конфликти	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	1
8	Превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха; киберзащита	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	3
9	Кариерно ориентиране				1			1			1		2
10	Превенция и противодействие на корупцията					1	1	1	2	2	2	2	2
11	Електронно управление и медийна грамотност				1	1	1	1		1	1	4	
	ОБЩО	20	17	17	19	22	22	23	22	28	29	21	2

- В таблицата е посочен минималният брой часове за занимания и дейности по посочените тематични области. В зависимост от спецификата на класа, възрастта на учениците и конкретния контекст е възможно и комбиниране на теми и дейности от различни тематични области.
- В остатъка от часове, предвидени за часа на класа, се осъществяват занимания и дейности, свързани с гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование, за развитие на класа като общност, за ученическото самоуправление и др.

Б) УЧЕНИЧЕСКО САМОУПРАВЛЕНИЕ

1. Всяка паралелка избира свой ученически съвет, който подпомага дейността на класния ръководител и инициира дейности на ниво клас
2. Утвърждаване дейността на ученическия съвет като форма на демократичното училищно самоуправление.
3. В състава на ученическия съвет влизат председателите на паралелките от V до XII клас

Правила на паралелка

4. Ученическият съвет има тричленно ръководство, което се избира с гласуване за всяка учебна година
5. Редовни заседания на УС се провеждат всяка седмица.
6. Ученическият съвет разработва годишен план съобразен с годишния план на училището
7. Представители на ученическия съвет имат право да взимат участие в педагогически съвети и в заседания на общественния съвет в училище.
8. Ученическият съвет участва в разработването на етичен кодекс на училището.
9. Ученическият съвет разработва и участва в реализирането на проекти.

VI. ИНТЕГРИРАНО ПО УЧЕБНИ ПРЕДМЕТИ ЦЕЛИ

1. Повишаване на качеството на образованието чрез използване на различни образователни иновации.
2. Поставяне на ученика в центъра на цялостната педагогическа дейност, в отговорна активна позиция при овладяване на знанията, формиране на различни компетенции и развитие на умения за учене през целия живот.
3. Създаване на условия за делова и хуманна атмосфера на откритост и гласност, на взаимно доверие при постигане на успехи и неуспехи, трудности и проблеми

ФОРМИ:

1. В процеса на придобиване на общообразователна подготовка по отделни учебни предмети - биология и здравно образование, история и цивилизация, география и икономика.

2. Интегрирано чрез ориентиране на обучението по общообразователните предмети към придобиване на ключовите компетентности.
3. Чрез добри практики в професионалното обучение на нашите ученици.

VII. ПРИМЕРНИ ТЕМИ ПО ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБАЗОВАНИЕ ЗА ЧАСОВЕТЕ, КОИТО НЕ СЕ ВОДЯТ ОТ УЧИТЕЛИ СПЕЦИАЛИСТИ, ПО ВРЕМЕ НА ЗАМЕСТВАНЕ НА ОТСЪСТВАЩ УЧИТЕЛ

ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ	ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ
Личната хигиена, чистота и здраве – правила, които са задължителни	Медиите и глобалната мрежа в обществения живот
Как да се храним и живеем здравословно	Самовъзпитание на волята – "Изгради се сам"
Измамните блаженства – алкохол, цигари, наркотици	Общуване между родители и деца
Здравословно хранене и вредата от диетите – анорексия, булимия	Заедно срещу домашното насилие
Пубертетът и хигиена на човешкото тяло	Конфликтите – как да ги разрешаваме
Интимност и интимни отношения	Трафикът на хора или съвременното робство
Болести, предавани по полов път	Правилата в обществото – гаранция за сигурен живот
ХИВ и СПИН, какво да правя?	Новият наркотик Интернет – как да се спасим
Методи на контрацепция	Пристрастяване към хазартни игри
Младите хора и зависимостите	Не на агресията и насилието
Пубертет – как да подготвим децата?	Права и отговорности – какво зная и не зная за тях
Хигиена на половата система. Психично здраве	Методи на сектите и травми нанесени от тях

ЕКОЛОГИЧНО ОБРАЗОВАНИЕ	ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ
Човешкото всекидневие – източници на замърсяване	Лесно ли е да бъдеш толерантен?
Видове отпадъци – битови, производствени, строителни и др.	Конфликти в мултикултурна среда
Видове замърсявания на околната среда - последици	Да приемем различния до нас, защото и ние сме различни от него

Водата – природен ресурс и основен фактор на живот	Толерантност, търпимост, уважение към другите и към себе
Категории защитени територии	Приятели и врагове – междуполово разбирателство
Екологични проблеми – природни бедствия	Общуване с връстниците
Разделно събиране на отпадъци . Рециклиране	Моята личност и моят свят